Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 128. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 10, 1982 No. 128. VOL. LXXXIX.

ПОПРОЩАЛИ ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА УНС

Головний предсідник д-р Іван Флис висловлює признання Василеві Оріховському.

Джерзі Сити, Н.Дж. — „Ми вдячні вам за вашу корисну працю, за повну відданість Батькові Союзові та за прикладну співпрацю з нами на протязі останніх чотирьох років тут в Головній Канцелярії та з тисячами наших союзовців в терені", — заявив головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис у прощальному слові до головного організатора Василя Оріховського тут у вівторок, 6-го липня, пд час короткої церемонії в Головній Канцелярії.

У цій короткій церемонії взяли участь всі працівники Головної Канцелярії і В-ва „Свобода", які раніше зложили гратуляції д-рові Флисові, головному секретареві Володимирові Сохановi та головному касирові Уляні Дячук за перевибір на їхні пости на 30-ій Конвенції, яка відбулася минулого травня в Рочестері, Н.Й. Вони теж привітали новообраного головного організатора Степана Гавриша, висловлюючи йому та трьом згаданим членам Екзекутиви, побажання кріпкого здоров'я, наполегливости та успіхів в праці у новій чотирирічній каденції.

Попрощавши В.Оріховського і подякувавши йому за співпрацю, д-р Флис висловив сподівання, що він і надалі залишиться в організаційній системі УНСоюзу, маючи великий досвід і знання та пошану не тільки серед союзовців, але й в цілій громаді.

Працівники відтак передали В.Оріховському кілька подарків, а він у слові подяки заявив, що буде й надалі докладати всіх зусиль для росту й розвитку цієї передової української установи у вільному світі.

В. Демчук знову очолює столичне об'єднання

Вашінгтон. — Об'єднання Українців Вашінгтону вдруге вибрало Володимира Демчука головою на Загальних річних зборах які відбулися в п'ятницю, 18-го червня, 1982 в Домі св. Софії.

Заступником голови став Віктор Кулій (на місце Марти Перейми), секретарем — Марія Остапенко (на місце Лариси Фонтани), а скарбником вдруге обрано Романа Воробця. Наталка Захарченко і Мирослав Раковський були переобрані на членів Управи, а Андрій Білик став членом Управи, замінивши на цьому місці Теофіля Старуха.

Членами Товариського суду — Номінаційної комісії були обрані три особи з довгим стажем в Об'єднанні: Михайло Бохно, Іван Сось і Степан Максимюк, а Контрольна комісія залишилась в тому складі що й попереднього року: Ігор Гавдяк, Остап Зинюк і Богдан Козак.

Об'єднання Українців Вашінгтону діє на терені столиці вже 31 рік. Сьогодні, як і на початку 1950-их років воно являється єдиною понадпарійною і понадконфесійною організацією українців і їх прихильників, які живуть у приблизно 30-милевому радіусі від Білого Дому, що включає пригороди у стейтах Мериленд і Вірджінія.

Найважливішою подією, що її кожного року влаштовує Об'єднання — це концерт присвячений пам'яті Тараса Шевченка. Для концерту Об'єднання звичайно ангажує визначних мистців з-поза Вашінгтону, а щорічна Маланка в січні це вершок зимового сезону, яка притягає гостей здалека і зблизька. Цього року вперше влаштовано презентацію дебютанток під час Маланки.

Крім цього, Об'єднання влаштовує ряд доповідей, мистецьких виставок, дає допомогу українським студентам в Південній Америці і втікачам з Польщі і України.

У 200-річчя З'єднаних Стейтів Жіноча секція при Об'єднанні видала ілюстровану брошуру про Україну англійською мовою, яка розійшлась по цілому континенті. Недавно вийшло друге видання цієї інформативної книжечки. Її ціна — 2.50 дол. Замовлення можна слати на адресу Об'єднання: Ukrainian Association of Washington, P.O.Box 713, Washington, D.C. 20044.

У Дітройті відбудеться Фестиваль Поневолених Націй

Дітройт, Миш. — У неділю, 18-го липня ц.р., етнічні групи Великого Дітройту — албанці, вірмени, білорусини, хорвати, естонці, мадяри, поляки, латвійці, румуни, словаки та українці — влаштовують в Українському Культурному Центрі з охолоджувальною системою при 26601 Раєн Роад у Воррені, Миш. Фестиваль Поневолених Націй, що відбуватиметься від 12-ої години вполудне до 9-ої вечора.

У програму Фестивалю входять: мистецькі виставки, безперервні виступи танцювальних та співочих груп обслуга напитками та етнічними стравами з 11-ти різних країн; столи з багаточисленними мистецькими виробами для оглядин та продажу; танці для публіки. Місця для стоянки автомобілів — забезпечені. Вступ — один долар.

На Фестивалі виступить Український дівочий хор бандуристок під диригуванням Петра Потапенка, що існує при СУМА, Відділ Дітройт, відомий вже зі своїх численних виступів (69 самостійних концертів і 102 виступи в різних містах ЗСА та Канади).

Вже можна реєструватися на Жіночу Конференцію

Ню Йорк, Н.Й. — Організаційний комітет Української Жіночої Конференції нещодавно повідомив, що вже почалася поштова реєстрація учасників Конференції, що відбудеться на Оселі Українського Народного Союзу в Кергонксоні, Н.Й., в суботу та неділю, 2-го і 3-го жовтня ц.р.

Конференція ця — „Українська жінка у двох світах", — як очікується, притягне кілька сот українських жінок зі східного побережжя ЗСА, а також з інших частин Америки та з Канади.

У програму Конференції, що почнеться у суботу в 10-ій годині, а закінчеться в 3-ій год. по полудні у неділю, входять — панелі і практичні семінари на теми різних важливих справ, що стоять сьогодні перед українськими жінками в Америці, і вони будуть переводитися двома мовами — українською й англійською. Крім того, заплановані виставки жіночого мистецтва і різні культурні події на протязі тривання Конференції. В суботу увечері відбудеться концерт у виконанні жіночих мистецьких сил.

У дискусії на Конференції включені такі теми: роля жінки в збереженні української ідентичности та культури; мішані подружжя, українська мова, українська та американська політика; українці і преса; проблеми працюючих жінок — поєднання кар'єри і родини; погляди чоловіків на українську жінку і батьківство та багато інших.

Ціна реєстрації для осіб, що зроблять це до 30-го липня виносить 15 дол. за особу; після цієї дати — 20 дол. за особу, або 25 дол. від подружньої пари. Вчасна реєстрація допоможе Комітетові плянувати переведення Конференції. Реєстраційні анкети з чеками слід висилати на адресу Комітету в Ню Йорку, Н.Й. Замовляти кімнати з прохарчуванням можна безпосередньо, пишучи на адресу Союзівки: Manager, Ukrainian National Association Estate - Soyuzivka, Foordmore Rd., Kerhonkson N.Y. 12446, або телефонуючи на число (914) 626-5641. Ціни за кімнату з харчами обід і вечеря у суботу, та сніданок у неділю виносять — 36 дол. від особи. Для осіб, що бажатимуть залишитися ще на день ціна буде — 64 дол.

За докладнішими інформаціями, брошурками та різними запитами слід писати на адресу: Ukrainian Women's Sonference Organizing Committee, 108 Second Ave, New York, N.Y. 10003 або телефонувати (212) 533-4646.

БЕРУТЬ ДО УВАГИ СКАСУВАННЯ САНКЦІЙ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен розглядає тепер можливість злагіднити, а то й анулювати деякі санкції у відношенні до Польщі та СССР, як інформують тут урядові чинники. Це в першу чергу на те, щоб привернути обставини у Польщі до більшого нормального стану, особливо, щоб польський уряд знову розпочав переговори із представниками церкви і робітничих профспілок.

Як відомо, після проголошення воєнного стану у Польщі у місяці грудні минулого року, американський уряд зарядив гострі санкції не лише у відношенні до Польщі, але також до СССР, в першу чергу обмежуючи постачання технічних спорудів до будови газопроводів із Сибіру до Західної Европи. Зміна настанови президента Р.Реґена до цієї дражливої для Західньої Европи справи наступила після того, як в дні 24-го червня ц.р. відбулося бурхливе засідання головних господарських дорадників Р. Реґена. На тому засіданні Билл Брок, представник американської торгівлі заявив, що заборона постачати матеріяли для будівлі газопроводу матиме фатальні наслідки для взаємовідносин поміж Америкою і державами Західньої Европи, та принесе користь лише ворогам ЗСА. Дискусія на те була така гаряча, що Вілліям П. Кларк, дорадник в справах крайової безпеки, зажадав щоби два із дискутантів залишили залю нарад.

Аналітики господарської і політичної ситуації думають, що президент Реґен погодиться на певні концесії лише тоді, коли будуть певні докази полегші відносин у Польщі. Однак Державний департамент не вірить у таку можливість в найближчому часі і тому заборона економічної помочі ЗСА для будови газопроводу може далі існувати. Як відомо саме та заборона була одною з причин непорозуміння поміж Александром Гейгом і президентом Р.Реґеном, тому, що Гейг уважава її шкідливою для політичних відносин із Західньою Европою.

В Америці

КОНГРЕСМЕН КЛЕМЕНТ ЗАБЛОЦКІ, голова Комісії міжнародних справ в Палаті Репрезентантів, заявив, що ця Комісія переведе спеціяльні переслухання в справі заяви президента Роналда Реґена про можливість допомоги з боку американської морської піхоти при евакуації членів ПВО зі західнього Бейруту. Провідник більшости в Сенаті Говард Бейкер публічно висловив свою опозицію до того пляну. Сен. Марк Гетфілд, республіканець з Орегону, заявив, що він є за те, щоб таку допомогу дали мілітарні з'єднання ОН, які є тепер в зоні ОН в Ливані, бо однобічна акція Америки може створити нові комплікації.

Д-Р ДОНАЛД Б. ЛЮРІЯ, голова превентивної медицини Медичної школи в Ню Джерзі, заявив, що чотири повіти того стейту, а саме Гадсон, Ессекс, Юніон і Мiддлесекс — є особливо „небезпечно" виставлені на швидке ширення недуги рака через скидування токсинів різними хемічними фірмами і фабриками. Його наукові досліди виявили, що в тих повітах смертність від хвороби рака є на 50 відсотків вищою від загальнокрайового рівня ракової смертности.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕМІҐРАЦІЙНІ ЧИННИКИ повідомляють про несподіване зменшення нелегальної еміґрації з Мехіко, що приписується девальвації мехіканського пеза. „Пачкарі" нелегальних чужинців звичайно домагаються заплати в американських долярах. Після девальвації мехіканського пеза тепер куди тяжче купувати доляри, як це було раніше. В районі самого Сан Дієго, Каліф., в червні ц.р. заарештовано 171,559 чужинців, на 28,212 менше (14 відсотків), як це було попереднього місяця. Одначе еміґраційні власті не знають, чи це є лише випадок, чи можливо нова тенденція в напрямі зменшення нелеґальної еміґрації взагалі.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА АВТА У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ будуть піднесені на 15 відсотків у висліді чого власники авт сільських частин Ню Джерзі будуть платити пересічно 75 долярів більше річної асекурації, зате підвишка для мешканців Нюарку виноситиме аж 310 долярів. Усі ці підвишки цін забезпечення в Ню Джерзі зумовлені великою кількістю нещасливих автових випадків і піднесення коштів лікування. Підраховано, що мешканець Нюарку буде тепер платити 2,371 долярів, щоби заасекурувати одне авто.

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕРЖАВНІ ДОСЛІДНИКИ виготовили мапу Америки, в якій подали детально, які недуги найбільше панують у поодиноких частинах ЗСА. Ця мапа допоможе розглянути причини тих чи інших захворювань, а тим самим можна буде старатися їм запобігти. Цікаво, що на мапі подають, що у західніх стейтах найбільше поширені венеричні недуги і алкоголізм, у північних стейтах — множинна склероза.

ФАНТАЗІЙНИЙ ФІЛЬМ ПРО З'ЯВУ ІЗ ІНШОЇ планети п.н. „Extra-Terrestrial" (Позаземний) є такий популярний і викликає таке велике зацікавлення публіки, що за перших 25 днів, відколи його показують у різних кінотеатрах Америки він приніс 87 мільйонів долярів прибутку, тим самим перемігши усі інші фільми, які ідуть тепер у кінотеатрах ЗСА. Цікаве явище, що фантазійні і популярно-наукові фільми тепер мають найбільший успіх у глядачів. І так молоді, як і старші любителі кінофільмів стоять у довгих чергах, щоби ці фільми побачити.

РЕДАКТОР НОВОЇ ГАЗЕТИ НА ТЕРЕНІ Вашінгтону п.н. „Вашінгтон Таймс" Джеймс Р.Віллен запросив 25 американських видавців і журналістів з найближчими родинами на десятиденну поїздку до СССР з можливістю перевести один тиждень також в Кореї. Прогульку, що має відбутися восени, вповні оплатить редактор і власник „Вашінгтон Таймс", який, каже в цей спосіб хоче здобути собі належне місце серед американської преси. Але частина американських журналістів прийняла цю пропозицію Дж. Вілена із застереженням. Натякають на пов'язання Дж. Вілена із Сан Муном, відомим корейським провідником нової релігії.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗМІНИВ СВОЮ політику відносно 15,000 колишніх мешканців Етіопії, що тепер живуть на терені Америки. У наслідок старань різних груп, зокрема консервативних і ліберальних кіл, як також муринських, тепер буде дозволено усім цим втікачам із Етіопії залишитися жити в Америці. Більшість із них покинула Етіопію, коли в 1974 році там перебрала владу марксистська група, яка ширить терор і переслідування політичні і релігійні.

У світі

СОВЄТСЬКІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ЕКСПЕРТИ вже почали шукати за відповідними причинами заповідженої, вже мабуть третьої з черги, катастрофи жнив, які у висліді замість запланованих 238 мільйонів тонн зерна, дадуть не більше, як 175-180 мільйонів. Совєти кажуть, що холодна погода весною, а тепер сильні гарячі вітри, знищили багато посівів. Один із західніх спеціялістів заявив кореспондентам, що вже сьогодні можна передбачити, якщо не катастрофу то принаймні драстичне зменшення збору зерна в 1982 році. Совєтські джерела підтвердили деякі передсказування західніх аналітиків, але не подали ніяких конкретних даних і відмовились взагалі коментувати ці справи. Навпаки деякі совєтські періодики ще й досі поміщують оптимістичні інформації про жнива. Загально сподіваються, що СССР буде змушений також і цього року закупити на Заході велику кількість зерна.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАКІНЧЕННЯ ВОЄННОГО конфлікту на Фальклєндських островах, у британському полоні все ще знаходяться 600 аргентинських старшин; і Британія держатиме їх аж до часу запевнення Арґентини, що вона не має заміру розпочинати нових воєнних дій для відзискання островів. Політичні спостерігачі кажуть, що оновлений арґентинський уряд не спішиться з відповіддю, бо таке запевнення може зустрітись з гострою критикою багатьох керівних членів військової хунти, політичних партій і арґентинського народу взагалі.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ НАРІД ПРИЙНЯВ ДУЖЕ трагічно повідомлення з Еспанії, що футбольна дружина, яка брала участь у змаганнях за світове мистецтво, програла змагання проти Італії висідом 3-2. Після закінчення гри бразилійці перейшли прямо в стан глибокої жалоби. Не обійшлося також без трагічних моментів. У містечку Форталєза 20-річний Нілтон Тайхєра застрелився власним пістолем після того, як прийшло повідомлення з Еспанії про бразилійську прогру. Також молода студентка перерізала собі жили на руках, але її врятували і вона перебуває у шпиталі. По цілій країні шпитальні чинники інформують про зріст коронарних ударів, а також траплялися такі вияви невдоволення, як бійки, перевертання автомобілів молоддю, підпалювання хат, публічні плачі на вулицях міст, вивішення чорних прапорів на приватних будинках тощо. Дружина головного тренера бразилійської екіпи зажадала поліційну охорону.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ В УРЯДІ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ Хозе Ґієрмо Гарсія, заявив кореспондентам, що урядові війська вбили 400 марксистських партизанів у провінції Моразан. Цю операцію міністер Гарсія назвав „повним успіхом" уряду у поборюванні партизанського руху у північній частині Ель Сальвадору. Він уважає, що після цієї великої поразки, так званий рух для звільнення Ель Сальвадору від „капіталістичного правління", довго мусить збирати свої сили для чергового протиудару. Політичні спостерігачі однак уважають, що Гарсія не врахував зовнішньої допомоги для цього руху зі сторони комуністичної Куби і Совєтського Союзу, які ніколи не числилися із жертвами в людях, доказом чого була громадянська війна в Нікарагуа чи багатьох інших країнах світу, зокрема в Етіопії, Анголі та інших.

РЕЧНИКИ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ, ДОВІДАВШИСЬ про поважне знищення будинку совєтської амбасади у західній частині Бейруту гарматними стрільнами ізраїльської артилерії, яка обстрілювала позиції Палестинської Визвольної Організації в тій частині міста, повели сильну пропаганди атаку проти Ізраїля. Очевидно, головне ізраїльське командування не заперечило цієї інформації про знищення совєтської амбасади, бо у такому двобою тяжко вилучити бутинок, чи навіть комплекс будинків, від знищення коли ведеться тотальна перестрілка між ворогуючими сторонами. „Ми однак не ведемо жадної ворожої кампанії проти закордонних амбасад на території Ливану", — заявив речник міністерства оборони Ізраїля.

БРЕЖНЄВ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЗСА ПЕРЕД ВИСИЛКОЮ ВІЙСЬКА ДО ЛИВАНУ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв формально перестеріг у четвер, 8-го липня ц.р., президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена перед евентуальною висилкою американського війська на Близький Схід, зокрема до Ливану, де під теперішню пору відбуваються спорадичні бої між ізраїльськими військами і частинами Палестинської Визвольної Організації. Як відомо, президент Реґен вирішив ще минулого тижня вислати 1,600 американських вояків до Бейруту з метою допомоги при евакуації ПВО із західньої частини міста, оточеної герметично ізраїльськими частинами.

Після отримання „перестороги" з Москви речник Білого Дому Леррі Спікс заявив у Санта Барбара в Каліфорнії, де під теперішню пору перебуває Президент на коротких вакаціях, що покищо немає жадних змін у первісному пляні і американські вояки, після виходу ПВО з Ливану можуть там залишитися, як частина запланованого між народного корпусу у південній частині країни на прикордонній полосі між Ливаном й Ізраїлем.

Брежнєв, між іншим, пише у своєму листі до Р.Реґена, що коли ЗСА дійсно вишлють більшу військову частину до Ливану, Совєтський Союз буде змушений відповідно достосувати і евентуально змінити свою дотеперішню тактику і стратегію на Близькому Сході. Совєтське пресове агентство ТАСС, інформуючи про текст цього звернення, не подає, які саме заходи Совєтський Союз стосуватиме.

Речники Адміністрації у Вашінгтоні кажуть, що у зверненні Брежнєва немає жадних відплатних погроз, але американська військова розвідка інформує, що ССCP у поспішному темпі намагається поповнити зброю яку стратила Сирія у боях з ізраїльською армією минулого місяця. В останніх двох тижнях експорт зброї до Сирії потроївся.

Після того, як стало відомо про виступ Брежнєва, у Вашінгтоні совєтський амбасадор Анатолій А.Добринін зустрівся на розмові з урядовим тепер державним секретарем Волтером Стосселем і передав йому листа совєтського лідера до президента Р.Реґена.

Вміжчасі, Ясір Арафат, лідер Палестинської Визвольної Організації, погодився на американську охорону при евакуації його 6,000 вояків з Бейруту, а американський висланник на Близькому Сході Филип Габіб заявив кореспондентам, що ПВО вже не ставить тепер жадних вимог політичного чи мілітарного характеру. Цю інформацію підтвердив пізніше посередник між Габібом і ПВО, колишній прем'єр-міністер Ливану Сеаб Салям. Американські воєнні кораблі шостої флоти ЗСА, покищо заякорились 50 миль від Бейруту. На покладі знаходиться 1,800 вояків крім залоги. Речники ізраїльського уряду, перестудіювавши цілу ситуацію заявили, що Ізраїль не плянує передчасно забирати свого війська з Ливану і чекатиме на полагодження справи ПВО.

ВИЯВЛЯЮТЬ СЕКРЕТНІ ПЛЯНИ МОСКВИ

Лондон, Велика Британія. — Минулого тижня лондонська газета „Сандей Телеграф" надрукувала уривки із книжки Яна Сейни, яка під назвою „Ми поховонимо вас", незабаром появиться друком заходами одного лондонського видавництва.

Автор книги був колись одним із впливових людей в комуністичній партії і уряді Чехо-Словаччини, генералом армії і членом Центрального Комітету. Після придушення так званої „празької весни" в 1968 році совєтськими і сателітними танками та ліквідації мрій деяких комуністів на привернення бодай споводної свободи в їхній країні, Ян Сейна втік на Захід.

У своїй книзі Сейна не тільки розказує про злочини Кремля супроти західніх суспільств, але також розкриває пляни захоплення комуністами влади у Великій Британії, розпрацьовані в деталях у кремлівських центрах. До перехоплення влади Москва бажала вжити „прогресивні сили" Англії. Після того мали бути знищені принаймні 50 британських політичних і військових лідерів, а решту здецидованих противників комуністичного режиму Москва плянувала відіслати на той світ іншими способами. Вони мали померти „природною смертю". Ще інших мали судити „народні суди" і запроторити їх на доживоття до в'язниць за „антинародну діяльність".

Ян Сейна каже, що ці проблеми обговорювались на тайному засіданні представників центральних комітетів совєтської й сателітних комуністичних партій з участю речників Варшавського Пакту в 1966 році. Головним помічником для зреалізування розпрацьованих в КГБ плянів для захоплення влади в Англії мали бути члени комуністичної партії. Автор при тому каже і перестерігає рівночасно британське суспільство, що не зважаючи на теперішню різницю поглядів на ті чи інші справи між лідером Комуністичної партії Англії Джаном Голланом і генеральним секретарем ЦК КПСС Леонідом І. Брежнєвим, британський уряд і нарід ніколи не повинен довіряти комуністам, бо вони знаходяться на услугах Москви.

Тепер, каже далі Сейна, всі зусилля Москви скеровані на підривання авторитету існуючої „буржуазної системи" в тій країні і її керівництва. Кремлівські лідери „мачають свої пальці" у майже всі справи і проблеми Англії, включно з організуванням масових страйків, дезинформацію тощо. Сейна підозріває також деякі відділи профспілок, особливо ті, які знаходяться під комуністичною контролею, що вони є також знаряддям Москви.

У своїй книзі Сейна розказує також, як ССCP через Чехо-Словаччину перекидав на Захід гроші, зброю для терористів, писані матеріяли та інші провокативні речі. Багато з цього попадало до Великої Британії. Не зважаючи на те, що від його втечі проминуло чимало часу, Сейна переконаний, що розплянований на довшу мету плян Москви по своїй суті з деякими змінами існує далі. Метою його книжки є перестерегти народи Заходу перед підступними плянів Кремля і його злочинної діяльности.

НОВИЙ КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ „ЧЕЛЕНДЖЕР" тепер перевезено до Кейп Канаверал, де він має перейти точну перевірку перед своєю подорожжю, що плянована на місяць січень 1983 року. Він має вилетіти в космос 20-го січня. Рівночасно буде переходити перевірку „Колюмбія" до свого п'ятого лету що плянований на день 11-го листопада ц.р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Подвійна мораль Москви

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Джан Ф. Бирнс помістив у числі газети з 7-го липня ц. р. інформаційну статтю про урядове переслідування кільканадцятьох осіб, совєтських громадян, які мабуть таки під впливом совєтської пропаґандивної кампанії про дозброювання Америки, „загрозу НАТО" та рух пацифістів у Західній Европі, звернені проти нуклеарної зброї, створили в себе, тобто в Москві, маленьку групу ініціяторів, завданням якої було домагатися також від власного совєтського уряду припинення „гонки" зброєння і домагатися скорочення зокрема міжконтинентальної нуклеарної зброї в Совєтському Союзі.

Здавалося б, якщо міряти цю проблему західніми мірками, жадної загрози для комуно-московської імперії від діяльности цієї групи осіб не повинно б існувати. Кремлівські можновладці однак вирішили, — як про це досить докладно згадує згаданий кореспондент, — за всяку ціну цю групку „за мир і роззброєння" зліквідувати в себе „вдома", хоч совєти, як відомо, всякими засобами підтримують творення не групок, а велетенських груп на Заході, а пізніше використовують їх дії (масові демонстрації, бійки з поліцією, тощо) для своїх пропаґандивних цілей. Бирнс каже, що там, де не помагають погрози, звільнювання з праці, домашні арешти, обшуки аґентів КҐБ в помешканнях членів групи, совєти йдуть так далеко, що майже силою випихають приналежних до цієї групи осіб за кордон, видаючи їм так звані „поспішні" виїздні пашпорти. Більше того, офіційні совєтські речники прокуратури КҐБ заявили членам групи, яка намагалася встановити, чи зглядно відновити, довір'я між урядами З'єднаних Стейтів Америки і Совєтським Союзом (бо тільки тоді можна буде порозумітися у справі роззброєння), що їхня діяльність є „антисовєтською" і „провокативною".

Провідний член цієї групи зокрема, 26-річний Серґей Батоврін заповів голодівку, якщо аґенти КҐБ не знімуть варти біля його помешкання і далі триматимуть його під домашнім арештом. Це, очевидно, ніяк не впливає на зміну політики Кремля у відношенні до цих людей, не зважаючи на втручання західніх дипломатичних місій, які, принаймні деякі, виступили на захист переслідуваних. До речі, речники американської амбасади в Москві пригадали кореспондентам про випадок демонстрантів із Америки і Західньої Европи, які намагалися влаштувати на Червоній площі протестну демонстрацію в користь миру і роззброєння і які були на протязі півгодини вивезені поліційними автомобілями за межі Москви, а опісля викинені поза кордони СССР. Інший випадок трапився із голляндським кораблем, який, наблизившись до порту в Ленінґраді, пускав в сторону СССР кольорові бальони з написами за „мир і роззброєння". Речники СССР наказали тоді прибережній сторожі відтягнути силою закордонний корабель на міжнародні води, і так закінчилась ще одна спроба західніх пацифістів проповідувати також мир в СССР.

Треба припускати, що ініціяторів „мирної акції" чекає така сама доля, що оборонців Гельсінкських угод. Вони потрапляють хто куди: до концтаборів, в'язниць, а в крайньому випадку до „психушок", контрольованих КҐБ, де здорових людей намагаються зробити божевільними і як таких їх позбавляють можливости оборонити себе правними заходами чи покликатись на права конституції СССР.

Ось у що перетворилася комуно-московська імперія на майже 65-му році так званої Жовтневої революції. Зрештою нічого дивного, бо вона в шістьох десятиріччях, а особливо у останніх, втримується тільки терором і силою багнетів, доказом чого є події на Мадярщині в 1956 році, Чехо-Словаччині в 1968 і в Польщі, які тривають по сьогоднішній день, не згадуючи численних злочинів Москви проти раніше поневолених Москвою народів, супроти яких, як і проти різних груп спротиву сьогодні, Москва стосує подвійну мораль.

Юґославія має клопоти зі сплатою боргів

Београд, Юґославія. — Новий прем'єр-міністер Юґославії Мілка Плянінц, перша жінка на тому пості в Юґославії, заявила, що її країна переходить важкі часи під економічним оглядом, але вона певна, що її уряд поборе ці труднощі шляхом коротко термінових позичок на Заході. Цього року, вона сказала, Юґославія має сплатити 4,2 більйона долярів позичкового капіталу і відсотків.

Неґативне економічне положення Юґославії було спричинене ростом коштів за енерґетику, технологію та інші матеріяли, які Юґославія мусить імпортувати. М.Плянінц згадала про „прихильні" дискусії з представниками кількох американських банків. Американське рішення має прийти протягом кількох днів, і якщо американські банки дадуть коротко реченцеві позички, М.Плянінц сподівається, що це саме зроблять французькі, італійські і японські банки.

Звертаючи увагу на інші більші проблеми Юґославії, вона згадала, що націоналістичні неспокої в Косово притихли, головно після місцевих виборів, які виказали, що 1,2 мільйона албанців уважають себе частиною Юґославії.

М.Плянінц згадала, що розрухи в минулому році, в яких дев'ять осіб були вбиті, а теж було багато поранених, були викликані „контрреволюцією". Ворогами Юґославії, сказала прем'єр-міністер, є „націоналізм і ці особи, які хочуть відірвати провінцію Косово від Юґославії".

Хоч юґославський уряд має певні докази, що ці розрухи підбурювані Албанією, в засаді це була дія місцевих властей, які своїми вчинками, можливо несвідомо, „підсичували націоналізм", головно своєю економічною і шкільною політикою.

Михайло Кучер

КОМУНІЗМ — НЕВТРОННА БОМБА ДЛЯ ЛЮДСТВА

У роках 1959-1960 в Тибеті мала місце трагедія, майже досі незнана на Заході. Після захоплення Китайською Народною Республікою Тибету, там роками провадилась акція народовбивства.

Починаючи з 1950 років, китайські комуністичні чиновники та військові в китайських провінціях Тибету і Тибеті Далай-Лами, захоплювали манастирі, переслідували ченців, зневажали святині, безоглядно знущалися над людьми. Туди послано китайських переселенців і спровоковано повстання. Безнадійне повстання спалахнуло в 1952-53 роках, і знову почалося 1956 року серед мандрівного племені Хамба, а 1958 року стало рухом спротиву більшости тибетського народу.

У березні 1959 року китайський військовий відділ пробував схопити Далай-Ламу, але він потрапив втекти через Гімалаї в Індію, де й очолив уряд на вигнанні.

Комуністична китайська армія, захопивши Тибет, зруйнувала десятки міст і сотні сел, вбила сотні тисяч чоловіків, зневажила святині, попалила твори мистецтва і майже знищила тибетську буддійську релігію та культуру.

Поки жив Мао, в Тибеті не було манастирів і не було активних ченців і черниць. Ніхто одверто не міг практикувати буддійської релігії. Сотні тисяч тибетців утікали з тяжкими жертвами від комуністичних обстрілів через Гімалаї в Індію, Пакістан, Непал. Їх землю населили китайці.

Після смерти Мао антибуддійська політика дещо послабла, але комуністичний контроль над Тибетом залишився.

До китайської навали в Тибеті було 2,464 манастирів. Залишилось десять. Кількість ченців з 400,000 тисяч зменшилася до двох тисяч. З 1959 року заборонено стати ченцем. Тибетців було до трьох мільйонів, в тому в самому Тибеті 1,800.000. Жінок розігнали по цілому Китаї; нація фактично перестала існувати.

У досі захоплених комуністами країнах, наприклад Камбоджі, та в решті — комуністи винищують 10-30 а то й 50 відсотків населення фізично; комунізм провадить війну не за територію, за „життьовий простір" і не за матеріяльні цінності. Комунізм провадить війну з населенням — штучний голод в Україні з мільйонами жертв. Комунізм провадить війну із старим населенням, щоб воно стало „новим" і працювало на комунізм, як робот.

Комунізм — це не просто будівничий „нового суспільства". Комунізм — будівничий населення нового типу; тому якийсь відсоток населення старого типу треба знищити.

Власність, релігія, родина в традиційній формі має бути знищена. Національність також треба знищити. Таким чином ми маємо справу із свого роду „невтронною бомбою", може навіть страшнішою від воєнної, бо вона вбиває не тільки тіло, але й душу.

Психологічний і психічний шок веде до психічної перебудови. Стара психіка, „минула душа" гине, а на її місці стає антилюдська ідеологія з людиною-роботом.

Врешті тотальна перебудова людини, створення нового типу вже не людського, а післялюдського біологічного ґатунку.

Чи можливий процес протилежного руху відродження, покищо невідомо.

Останнім монументальним літературним твором совєтської епохи став „Архіпелаґ ҐУЛ-аґ". Цей твір — енциклопедія таборового минулого СССР; потім з'явився Зінов'єв і дав аналітичну літературу з моральними і соціологічними категоріями. Дійсність Зінов'єва — страшна, моторошна, але перемішана совєтськими анекдотами.

Йшов час... Крізь протоптані онучі соціялістичного реалізму проглянула досі незнана дійсність Совєтського Союзу — відсутність радости життя, віри в перемогу комунізму і віри в людину. Все голосніше чуємо мотиви песимізму, нікчемности життя. На першому пляні опинились зображення страждань, нездорових збочень, астрономічного пияцтва — алькоголізму, всього, що жахливе, нездорове, отруйне і брудне. Дихнуло Федором Достоєвським. До того дійшов Зінов'єв — вчений, філософ, логік, соціолог. Він вважає, що писати „напарфумовано" літературні твори — просто неприлично.

Захід напевне ніколи не зрозуміє феномену совєтської влади і побуту, совєтського способу життя. У СССР цей феномен полягає в тому, що буквально всі, за виключенням параноїків, знають і почувають цілу моральну прірву, в якій мусять жити. Внутрішньо її іґнорують, але все таки на неї працюють. Обкрадають її, зневажають її месіянську „звільняючу" аґресивність, її брехливі гасла. Люди в Совєтському Союзі знають, що їхня влада хоче загину сучасної західньої цивілізації і... їй в тому допомагають.

Тут ми доходимо до метафізичної суті совєтської влади, як небувалої у світі тиранії. Совєтський комунізм врешті не так страшний вбивствами, тюрмами і таборами; совєтський комунізм страшний, в першу чергу, розкладом людини, доведенням її до стану ганчірки.

ЦК КПСС про себе знає всю страшну правду і, щоб обеззброїти Захід — тих небагатьох, які знають прав-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тугу за казкою

Кажуть, що в кожної людини, не залежно від віку, є щось із дитини. Мабуть це правда, бо ж як інакше пояснити собі широке зацікавлення, а то і захоплення, народинами ще одного члена королівської родини у Великій Британії? Правда — це народився син у престолонаслідника та у його популярної і загально любленої молоденької дружини Діяни — отже може він буде колись і королем на англійському престолі.

Але ця подія сталася тепер, у червні 1982 року, в часі коли світ палає вогнями воєн, великими протестами проти нуклеарного зброєння, воєнним станом і переслідуваннями в Польщі. Як маловажним в обличчі того виглядають народини першої дитини в молодого подружжя, цікаві лишень для членів начебто найближчої родини.

А все ж, десятки людей мали час і охоту довгими годинами вичікувати на вулицях Лондону на вістку про ті народини. Англомовна і чужа преса писала про це на перших сторінках, а телевізійні програми показували детально всі етапи тієї родинної події, яка стояла в тих червневих днях на устах мільйонів людей.

Як це пояснити? Чи це сила англійської традиції, чи вікова пошана до королівського роду? Але тим можна хіба оправдати зацікавлення горожан Великої Британії. А як пояснити щире захоплення тією, здавалося б, звичайною подією американської публіки? Здається, немов мешканці Америки десь на дні своїх сердець заздрять англійцям, що вони у сьогоднішньому буревійному світі все ще мають королівський престіл і королівську родину. Цього не може заступити ніякий президент, навіть як він не звичайний собі „Джіммі", а „Містер Президент" з вибагливими манерами.

З тієї саме тихої заздрости може зродитися таке постійне зацікавлення подіями у Бакінґгемському палаці.

Однак тим разом хвиля захоплення народинами нащадка королівського роду охопила не лише американців.

Може у сьогоднішніх складних часах, у тій небезпеці життя, що чигає із різних причин дослівно на кожну людину, зроджується бажання утекти від жорстокої дійсности і принаймні накоротко перенестися у казковий світ, у якому і король і королева і молодий князенко живуть щасливим, безжурним життям.

О-КА

Ф. С. Прокопов

ЧИ ВЕРНУТЬСЯ РОКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОЦВІТАННЯ?

Навряд, чи комусь подобаються наслідки сучасної економічної кризи, особливо тим, кому треба годинами стояти в довгих чергах безробітних. Природна річ, треба найти винуватого, щоб було кого ганити. Хто ж є той винуватець? Президент, звичайно! Він є тепер під сильним обстрілом не тільки з боку демократів, але й з боку деяких чільних членів його партії, які вважають, що він занадто вперто провадить свою економічну політику. Винайдено нове слово „Реґеномік", і огидні карикатури з'являються щодня у газетах і журналах.

Проте економічні проблеми ЗСА не випадкові; вони не утворилися в результаті якогось безглуздого, недосвідченого керівництва однієї тільки Адміністрації. Вони є результатом невідповідної економічної й політичної стратегії кількох адміністрацій. Ось чому поліпшення нашої економіки залежить не стільки від зміни однієї адміністрації іншою, як від ретельної аналізи попередньої економічної політики, яку довгий час застосовувано в ЗСА й за кордоном. Поліпшення не може статися без зрозуміння, чому попередня економічна політика тепер веде до кризи.

Економічна турбота ЗСА почалася тоді, коли інфляція зросла від 1,5 відсотка за часів Айзенгавера до 16,8 відсотка в кінці ери Картера, і ціни зросли 278 відсотків за цей же час. Головна причина інфляції і криз в Америці є без сумніву ґльобальне через край розтягнення її ресурсів. Як вдома, так і за кордоном прагнення американців перевищує їх ресурси.

Кеннеді перший відкрив двері інфляції. Його пропозиція знизити податки довела до створення „фулемплоймент бюджет" — економічна політика, яка дозволяє дефіцит у бюджеті в часі економічного застою.

Джансон відкрив ці двері ще ширше, скомбінувавши в'єтнамську війну з „ґрейт сосаєті". З того часу, коли він зреалізував пропозицію Кеннеді про зниження податків (січень, 1964), „фулемплоймент бюджет" був провідним моттом в економічній політиці ЗСА, і з того часу федеральний бюджет мав дефіцит кожного року.

Ресурси ЗСА виснажуються надмірною щедрістю її Уряду: щороку дарує він більйони долярів його закордонним „бідним родичам" і друзям. Але найбільш виснажливим є утримання величезного добровільного війська, вояки якого платні, як цивільні службовці. Це військо має захищати ґльобальну безпеку, особливо безпеку Німеччини і Японії. Передбачувалося, що ця армія залишить ці країни, як тільки їхня економіка дозволить їм самим себе захищати. Так, принаймні, думав Ачесон, запевняючи сенатора Тафта, що адміністрація Трумана не має наміру довго тримати армію закордоном.

Айзенгавер невдовзі по залишенні Білого Дому мав сказати: „Під час вісьмох років у Білому Домі я думаю, що зменшення нашого війська у Европі мусить прийти, як тільки її економіка буде відновлена. Я думаю, що тепер саме час відкликати частину того війська". Це було 21 рік тому.

Протягом десятиліть майже половина всього оборонного бюджету ЗСА йде на захист Европи. Насправді ЗСА взяли на себе відповідальність керувати обороною Европи. Якщо це зобов'язання було необхідне під час 1950-их рр., коли Европа не могла сама себе оборонити, то тепер, коли ці країни є багаті і сильні, це зобов'язання не тільки непотрібне — воно ставить ЗСА у відношенні до країн Західньої Европи — як колись Римська Імперія і Наполеон до своїх сателітів. Зрештою, історичною метою ЗСА було відновити Европу й Японію, а не їх завоювати.

Природна річ, европейці й японці не терплять нас і нас не хочуть. Вони забороняють нашим воякам відвідувати публічні місця, часто організують масові демонстрації проти ЗСА і намагаються вбивати наших генералів і дипломатів. Американці є дуже роздратовані тим, що левина частина бюджету йде на оборону Европи й Японії.

Роля ЗСА, як ґльобального протектора, має демобілізуючий ефект на ці країни. Так „Нюзвік" 8-го березня, 1982 р., рапортує, що тільки 43 відсотки европейців і 22 відсотки японців сказали, що будуть воювати за свою батьківщину. Немає чого дивуватися: чому вони мусять воювати, знаючи, що добрий старий Дядько Сем воюватиме за них та ще, навіть, платитиме їм за цей привілей?

В'єтнамська війна спричинила глибоку відразу молоді до військової служби і Уряд відмовився від примусової повинности. Але з того часу (1973) Пентаґон мав великі труднощі в укомплектуванні всіх родів війська. Тільки тепер, під час кризи, Пентаґон має надвишку бажаючих служити у війську. Напрошується думка: чи справді, щоб добровільне військо могло добре функціонувати, мусить бути постійна економічна криза?

Енерґетична криза спричинила у великій мірі інф-

(Продовження на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НІ, НЕ ВПЕРШЕ...

В „Свободі" ч. 109, з 12-го червня 1982 року, Володимир Шостак в звідомленні з концерту на пошану Владики Митрополита Мстислава, пише: „Чи не вперше на українсько-американській сцені прозвучав романс композитора О. Білаша на слова Лесі Українки „Горить моє серце".

Пісню цю співала й навіть награла на пластинці, виданій фірмою „Симфонія", відома співачка меццо-сопрано Христина Романа Липецька. Пластинку цю я спровадила собі ще в листопаді 1979 року.

Любов Цегельська

Рочестер, Н. Й.

НЕ БРАЛИ УЧАСТИ

У „Свободі" ч. 107, з 10-го червня 1982 року, появилося звідомлення про Загальні збори Українських Злучених Організацій — Відділу УККА в Клівленді. В ньому поміщено моє прізвище як члена нововибраної управи. Подаю до відома, що я і організація, яку я очолюю (УЗХ), не брали участи у Загальних зборах УЗО-УККА ані минулого року, ані цього року.

Готовість до співпраці зголосимо тоді, коли упорядкуються справи в Централі УККА.

Маруся Попович

Парма, Огайо

Появився 9-ий збірник „Слова"

Недавно появився 9-ий збірник „Слова", цим разом більший, ніж попередні; його ціна — 12.50 американських долярів у ЗСА і 12.50 канадських долярів у Канаді.

Поезія займає в ньому лише одну шосту частину, решта це оповідання, фрагменти повістей, спогади, критичні статті тощо. На 326 сторінках виступають із своїми творами 16 поетів, 10 прозаїків і мемуаристів, 14 критиків і літературознавців. Головна увага у збірнику присвячена русифікації, жахливому переслідуванню в Україні всього українського. До редакційної колеґії цього тому входять: Святослав Гординський, Світлана Грибінська, Олег Зуєвський, Юрій Клиновий, Олександра Копач, Григорій Костюк, Улас Самчук, Остап Тарнавський і Юрій Шевельов.

9-ий збірник, як і попередні, в солідній твердій оправі, має обкладинку Якова Гніздовського. Замовляти збірник можна у „Slovo", 1282-93 St. Edmonton, Alberta, Canada, 15E 3T2.

Василь Витвицький

МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ АМЕРИКИ — ЙОГО ДОСЯГНЕННЯ І НЕВДАЧІ

II

Що деякий час тут то там відбуваються симфонічні концерти в цілому присвячені музиці Чайковського. Знову ж його балет „Щелкунчик" (The Nutcracker) увійшов твердо в тутешню різдвяну традицію. Журнал „Тайм" писав про феноменальну популярність цього балету, кажучи, що в одному 1976 році відбулося в Америці понад 150 (сто п'ятдесят) його професійних і аматорських продукцій. Ясна річ, що й телевізія не залишається позаду, і продукції „Щелкунчика" відбуваються щорічно з особливо голосною і парадною обстановкою. У 1977 році передавано його у виконанні московського „Большого Балету". Для виготовлення і виголошення пояснень до цієї передачі запрошено недавню Першу Леді Бетті Форд і в зв'язку з цим вона їздила в Москву восени того ж року.

У середині місяця квітня 1982 року загостила до Ню Йорку Крайова симфонічна оркестра під керівництвом М. Ростроповича і влаштувала чотириденний цикл концертів. Усі чотири концерти були виповнені творами Петра Чайковського, створюючи разом один великий фестиваль музики цього композитора. Навіть місцеві рецензенти дивувалися, чи Ню Йорк дійсно потребує „аж такої великої дози Чайковського", проте писали про святковий характер концертів.

З інших російських композиторів, музика яких втішається особливою популярністю в Америці, треба згадати Мусорґського, Римського-Корсакова, Рахманінова, Прокоф'єва, Стравінського і Шостаковича. Бували сезони (1978-1979), коли то в Бостоні відбувався симфонічний концерт, увесь складений з творів Чайковського; у Філядельфії такий же концерт з музикою Рахманінова; одночасно в Ню Йорку й Чикаґо були концерти з музикою різних російських композиторів. І — як би ще цього було замало — майже в тому самому часі приїхала була Філармонічна оркестра з Москви з програмами, складеними виключно з творів російських композиторів (Чайковський, Рахманінов, Римський-Корсаков, Прокоф'єв). Знову ж цьогорічне 100-річчя з дня народження Ігоря Стравінського дало притоку до цілої серії концертів з його творів; наприклад, Нюйоркська філармонічна оркестра виконала у довгому ряді концертів 14 більших творів цього композитора.

До культу російської музики на американському терені свою частку прикладають теж згадані вгорі некомерційні радіостанції. Крім суто інструментальної музики, яку вони передають в усій обильності, у їхніх програмах є і більші вокальні твори (опери, кантати та інші), що виконуються російською мовою. Цікаво, що навіть твори друго- чи й третьорядних російських композиторів бринять на американських радіових хвилях, включаючи виступи всяких балалайкових ансамблів, виконавців популярних пісень тощо.

Прикладів, подібних до тількищо згаданих, ми могли б набирати цілими пригорщами, та вистане й цих, щоби ствердити надмірне засилля американського музичного життя творами російських композиторів.

Стан — для американської музичної культури у високому ступені некорисний. Чому? Насамперед тому, що з цим станом пов'язана велика однобічність і обмеженість. Згадати б хоч би, що польська музика представлена тут — за деякими винятками — дуже незадовільно.

Твори польських композиторів попадають у програми оркестрових концертів тільки вряди-годи та й то переважно при нагоді виступів польських дириґентів.

Українська музика є в цілому поза межами згаданої течії. Звичайному відвідувачеві тутешніх концертів, зокрема симфонічних, як також слухачеві радіопередач, імена Бориса Лятошинського, Віктора Косенка, Василя Барвінського, Станислава Людкевича, Левка Ревуцького, Миколи Колесси, Андрія Штогаренка і цілого ряду молодих талановитих українських композиторів — не говорять нічого.

Мимохіть приходить на думку ось що: Україна — хоч яка велика і широка — своєї фабрики грамофонних платівок не має. Отож американські радіостанції користуються платівками з того самого джерела, що випускає й українські платівки. Проте помилки не трапляються, і українська музика навіть припадково на радіові хвилі не попадає.

Особливу вагу має те, що з згаданим станом значною мірою в'яжеться одна з основних проблем музичного життя Америки, а саме — питання плекання американської музики, тобто творів американських композиторів. Наплив европейських музик і заведені ними навики і звичаї концертування справили, що американська музика у своєму власному середовищі і на своїй власній території зустрічається з проявами дискримінації. Понад пів сторіччя тому Дж. Т. Говард у книжці „Our American Music" (Ню Йорк, 1931) писав, що американським композиторам доводиться з трудом поборювати надмірний нахил і уподобання тутешньої публіки до чужинних витворів.

Ці композитори мають труднощі з друкованням своїх творів, а далі — з їх виконанням і поширенням. Як це досадно каже Говард, бувало так, що пересічний слухач, як тільки почув від заповідача, що виконаний буде твір американського композитора, ледве втримувався від позіхання.

Історія, як відомо, повторяється. Колись, на перших виставах опери „Руслан і Людмила" Михайла Ґлінки у петербурзькому театрі були такі з-поміж російського панства, які не тільки позіхали, але й явно виявляли своє вороже ставлення до спроб створення російської національної опери. Захоплюючись італійською музикою, вони все інше уважали за непотрібний баляст. Варто згадати, що між гарячими прихильниками і звеличниками російського композитора та його почину були співак-композитор Семен Гулак-Артемовський і Тарас Шевченко (писав: „Безсмертний Ґлінка!").

Перед американським музичним рухом стоїть завдання перебороти теперішню надто тісну залежність від минулого і перетравити у своєму нутрі надмірно сильні чужі впливи. З теперішніх перехресних стежок доведеться вийти на власний ориґінальний шлях, питомий своїй країні і своїм історичним та культурним традиціям. Масовість згаданого руху і його молодечий розмах дають підставу сподіватися, що це завдання буде сповнене в не надто далекому майбутньому.

Урочиста ґрадуація у Академії св. Юра

Ґрадуанти Академії Св. Юра з 1982 року в Ню Йорку

Ню Йорку, Н.Й. (Н.Н.). — Понад тридцять ґрадуантів і біля три сотні батьків, рідних і приятелів та повний учительсько-священичий склад Академії св. Юра, тут, у суботу, 19-го червня ц.р., були радісними учасниками чи глядачами урочистої програми ґрадуації, яка розпочалася о 2-ій годині по полудні Службою Божою в церкві Святого Юра, звідки, після закінчення відправ, маршем увійшли ґрадуанти з церкви до шкільної авдиторії, щоб тут зробити підсумок своїм академічним осягам протягом повних чотирьох років середньошкільного навчання у рідній українській Академії.

Ґрадуаційну програму розпочав молитвою о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ, після чого відспівано американський та український гимни.

Друга найкраща учениця Звенислава Кобаса, оцінки якої за чотири роки були 96,62, виголосила привітальне слово. Головну промову виголосив о. протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ. Після цього о. протоігумен роздав 31 диплом.

Ґрадуанти під звуки маршу, що його грав проф. Ігор Соневицький, проходили нешвидким кроком попри Отців і Сестер, їхніх духовників, виховників і вчителів, які скеровували цих учнів на добрий майбутній шлях життя. Після дипломів була роздача численних нагород (читав о. Патрикій, роздавав о. Севастіян) за заслужені успіхи в різних ділянках академічного і загальношкільного учнівського вияву.

Одержали нагороди такі випускники: Дарія Лещук, як „валедикторіян" — 1,000 дол., зі стипендійного фонду М. і С. Турянських, за найкращі успіхи в науці; Звенислава Кобаса, як „салютаторіян" — 750 дол., від української федеральної кредитівки „Самопоміч", за високі осяги в науці; Юрій Микитин, третій найкращий учень — 500 дол., особливо за осяги в українських предметах від „Батьківського Кружка" при Академії св. Юра; Люба Маслій — 200 дол., за високі осяги в науці, від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Ню Йорку; Юлія Москаль, Ксеня Зелик і Рома Сачко — всі три за високі осяги в науці, від Українського Народного Союзу дістали (за порядком): 200 дол., 150 і 150 дол.; Ігор Стецко — 100 дол., за високі осяги в науці, від крамниці „Арка"; Галя Худик — 100-доляровий „Бонд", вона закінчила чотири роки науки за три роки часу, від д-ра В.Барона; Аня Омірська і Марія Михальцьо — 50-долярові „Бонди" від цього ж лікаря-дентиста; Петро Шміґель і Олександер Фурда — по 50 дол. за високі осяги з українських предметів від СУА — Союзу Українок Америки, 83-го Відділу; Лариса Саляк — 100 дол., за високі осяги в науці, які дається членові УБС, від Українського Братського Союзу; Меланія Соневицька та Олександер Фурда — по 50 дол. від Українського Спортового Клюбу, за кращі спортові осяги (О.Фурда теж дістав нагороду-медалю від Атлетичної Асоціяції приватних шкіл Ню Йорку за його працю тренера дівочої волейбольної дружини протягом останніх двох років); шість нагород від „Провидіння" роздано: Галі Худик, Ромі Комар, Дані Лопатинській, Юрієві Пастернакові, як і першій учениці Дарії Лещук і другій учениці Звениславі Кобачі; Рома Сачко дістала Стейтову Нюйоркську нагороду за шоферство; дев'ять випускників дістали загальноамериканські нагороди: „Крайову Середньошкільну нагороду за відмінні осяги" (National High School awards), це були: Д.Лещук, З.Кобаса, Ю. Микитин, Л.Маслій, Ю.Москаль, К. Зелик, Г.Худик, І.Стецко і Р.Сачко; „валедикторіян" Д.Лещук також дістала нагороду з Комітету Губернатора Н.Й. стейту для шкільних академічних осягів; Юлія Москаль дістала нагороду за „бездоганне книговедення", першу нагороду цього роду в Академії, де такої нагороди досі не було.

Тринадцять випускників прийнято до загальноамериканського товариства визначних учнів т.зв. National Honor Society. Цими учнями були (за українською абеткою): Кс. Зелик, З.Кобаса, Д.Лещук, Л.Маслій, М.Михальцьо, Ю.Микитин, Ю.Москаль, А.Омірська, Л.Саляк, Р.Сачко, І.Стецко, Г.Худик і П.Шміґель. Дві найкращі учениці були відзначені „найвищим гонором", бо їхня пересічна оцінка протягом чотирьох років у школі була: для Дарії Лещук — 97.13, для Звинеслави Кобаси — 96.62.

Всі учні одержали книгу „Скарби столиць" від Українського Вільного Університету.

Після роздачі нагород слово „Першої учениці" виголосила Д.Лещук, яку представив о. Патрикій.

На закінчення промовляла Мати Емілія, ЧСВВ, Мати генеральна Сестер Василіянок. Ґрадуація закінчилася відспіванням шкільного гимну „Альма Матер" та відмаршем під музику всіх ґрадуантів.

Нагороди від організацій роздавали голови або представники цих організацій. Від УНСоюзу вручив три нагороди головний предсідних д-р Іван Флис.

ІТАЛІЙСЬКА ГАЗЕТА В ТУРІНІ „ЛЯ СТАМПА" поінформувала своїх читачів, що дотеперішній керівник ватиканського банку архиєпископ Пол Марцінкус, зрезиґнував зі свого дотеперішнього становища і попросив Папу Івана Павла II замінити його іншою особою. Поінформовані особи кажуть, що згаданий архиєпископ зрікся також всіх інших постів у Ватиканській державі. Ватиканські чинники відмовилися коментувати цю інформацію, а кореспондент „Чикаґо Трибюн" з Риму повідомляє, що Марцінкус, який походить з Сісеро, Ілл., взагалі заперечив всі інформації, кажучи, що він ніколи не зрезиґнує під тиском. Він також катеґорично заперечив свою причетність до будь-яких фінансових надужить. „Я нічого не знаю про те, що Святіший Отець хоче мене позбутись з цього чи іншого становища", — заявив Марцінкус. Згадана італійська газета додатково подає, що новим президентом ватиканського банку може бути назначений архиєпископ Джіованні Челі, теперішній обсерватор Ватикану в ОН. Ходять також спекулятивні здогади, що Папа назначить Марцінкуса на становище архиєпископа чикаґської дієцезії, тобто на місце недавно померлого кардинала Джана Коді.

Пам'яті інж. Юрія Огієнка

Юрій Огієнко народився 25-го грудня 1911 року в Києві, як другий син проф. Івана Огієнка і його дружини Домініки. Враз з Анатолієм, старшим братом, провів дитинство в Києві, потім у Кам'янці-Подільському, а пізніше на еміґрації в Тарнові та у Львові.

Від дитинства він любив читати; а тому, що мати вчила обох братів вдома рівночасно, він вивчив усі початкові науки один рік раніше, ніж пересічні діти: в чотири роки життя вже читав і писав, а коли скінчив 6 літ, почав уперто вивчати астрономію, а навіть став сам писати „працю" на астрономічні теми і про можливість життя на інших планетах.

У 1922 році вступив до другої кляси Української Академічної гімназії у Львові, в 1925 році перейшов до Державної гімназії у Варшаві, коли батько його був покликаний на пост професора Варшавського університету.

На 17-му році життя Юрій вступив на механічний факультет Варшавської Політехніки, на відділ будови самоходів, який і закінчив успішно.

До Канади св. п. Ю.Огієнко приїхав у 1946 році і знайшов працю в газовій компанії у Вінніпеґу. Він був дуже шанований як пильний і здібний інженер; до його обов'язків належали складні обрахунки і проєкти розбудови ґазової сітки. У своїй компанії він був спеціялістом, що умів програмувати компютор для складних обрахунків попередньо згаданих газових розгалужень.

Це був тоді час тільки початків компютерів: в Вінніпеґу був лише один, який займав дві кімнаті в Манітобському університеті, де Юрій і робив свої обрахування. В Вінніпеґу він нострифікував інженерський диплом.

Поза працею, у вільний час, Юрій допомагав батькові Митрополитові Іларіонові в коректі його видань.

До Ню Йорку перенісся він у квітні 1969 року. Тут дістав титул і дозвіл професійного інженера на стейт Ню Йорк і відразу почав працювати в компанії Кон Едісон у відділі розподілу газу.

Рівночасно зі своїм приїздом Юрій вступив до Товариства Українських Інженерів Америки і був довголітнім і високовартісним членом, шанованим і любленим своїми колеґами. Виконував свої членські обов'язки зразково і в останньому році свого життя був членом Товариського Суду. Після тяжкої недуги св.п. Ю. Огієнко відійшов від нас 1-го травня 1982 року на 71-му році життя.

Інж. Ігор Кмета

Комунізм...

(Закінчення зі стор. 2)

ду, а допомогти лівим лібералам, своїм союзникам, вигадав альтернативу: „Не думайте знищити нас зброєю, це не потрібно. У нас проходить еволюція всередині комуністичного бльоку. Дайте їй час спокійно оформитися і вона мирним шляхом зреформує Совєтський Союз та приведе його в родину нормальних країн."

І Захід відітхнув легше. Боротьба проходить всередині самого Совєтського Союзу і незабаром, мовляв, все буде добре.

Тому попав у розпуку „клас-ґеґемон". Він знає, що попав у неволю, що частина вини лежить і на ньому. Сам він з тієї неволі вирватись не може, ані хтось інший його не визволить.

Чи вернуться...

(Закінчення зі стор. 2)

ляцію і слідом за нею загальну економічну кризу. Так ціна нафти у 1974 підскочила з 1.50 до 9.50 долярів за барилку. Наступний скок — 24 доляри за барилку у листопаді 1979; у серпні 1980 ОПЕК встановив ціну 30 долярів за барилку, яка поступово підвищилася до 34 долярів. Результат цих „ойл шокс" добре відомий всім.

Автомобіль вперше з'явився у ЗСА в 1893 році. Двадцять років пізніше вся країна була на колесах, і автомобіль став домінуючою індустрією й домінуючим продуктом торгівлі як вдома, так і за кордоном. Авто поступово витіснило з транспорту не тільки коней, але й пасажирські та товарові потяги, досягаючи рекордового продажу 9.1 мільйона авт у 1973 році. Воно примусило будувати дуже коштовні супермагістралі, купувати більйони барил нафти, запобігати ласки в арабів та у висновку — мати великий торговельний дефіцит і інфляцію.

Велетенська автоіндустрія протягом часу насичує ринок, дуже сповільнює свою продукцію й тягне за собою у кризу всі інші, зв'язані з нею підприємства. Так автоіндустрія починає й кінчає циклічні економічні кризи, викидаючи на вулицю мільйони робітників.

Поступова деіндустріялізація також збільшує число безробітних. Зараз після війни (1945) торговельна політика ЗСА була змінена із самодостатньої (автаркія) до політики вільної торгівлі. Тоді ця політика повністю себе виправдувала тому, що ЗСА тоді були домінуючою державою з індустріяльною продукцією, що дорівнювала половині всієї світової продукції. Такий стан світової економіки дозволяв економіці ЗСА процвітати, втішаючись майже повною відсутністю конкуренції. Цей домінуючий експорт не міг тривати необмежено довго, особливо коли Німеччина й Японія цілком відновили свою індустрію й почали змагатися за ринки.

Тепер продовження політики необмеженої торгівлі створює проблему: ЗСА не можуть конкурувати на відкритому ринку з імпортом з інших країн, де заробітня платня є дуже низькою. Так, наприклад, наш робітник у текстильній індустрії дістає 6.75 доляра за годину. Робітник у Гонконґу заробляє менше ніж 1 доляр за годину; менше ніж 40 центів у Тайвані, Кореї або в Сінгапурі; коло 20 центів у Індії й навіть ще менше у Срі Ланці й Китаї.

Повінь різнорідної закордонної продукції з'являється тепер на міжнародних і домашніх ринках, з якими наша індустрія не може конкурувати. Результат: занепад нашої індустрії, впертовисокий відсоток безробітних. Частина нашої індустрії тепер замість продукувати — імпортує і торгує чужою продукцією.

Не тільки економічна криза й деіндустріялізація спричиняються до зросту безробіття. Автоматизація фарм, індустрії, транспорту, бюр та інше також щороку звільняє багато робітників. Так, наприклад, фарми затруднюють тепер тільки 3 відсотки всієї робочої сили ЗСА (СССР — понад 25 відсотків), звільнивши мільйони робітників. В додаток до цього, малохто з жінок тепер, особливо з вищою освітою , бажає бути домашніми господинями: вони хочуть оплачуваної праці. Результат: 53 відсотки всіх працездатних жінок тепер затруднені. Таким чином, навіть при всіх інших ідеальних умовах, ринок праці буде постійно поповнюватися безробітними за рахунок збільшення працюючих жінок і звільнених автоматами робітників. Чи не крайня пора тепер зменшити робочий тиждень до 30-35 годин і продовжити вакації?

Урядові соціяльні програми тепер дуже коштовні. Так, наприклад, у 1950 Уряд витратив 12 більйонів долярів; у 1980 — 30 більйонів долярів, у 1966 Уряд витратив 65 мільйонів долярів на харчові марки; у 1981 — 11.3 більйона долярів. Бюджет Департаменту здоров'я становить 250 більйонів долярів. В додатку Уряд платить близько 15 більйонів долярів закордонним „бідним родичам". Але це ще не все: наш Уряд також витрачає багато більйонів долярів на різні субсидії. Так, в цьому році Уряд витратить більше ніж 6 більйонів долярів на субсидії фармерам і 6.5 більйонів долярів на субсидії студентам у вищих учбових закладах. Про ці субсидії економіст, нагороджений нагородою Нобеля, Мілтон Фридман, пише таке („Нюзвік", 8-го березня, 1982): „Усунення цієї програми (фармерської) буде актом великої справедливости. Це зменшить також урядові витрати й зробить фарми більш продуктивними".

І далі: „Наш Уряд витратить цього року 6.5 більйона на допомогуу студентам у вищих закладах. Якщо йдеться про справедливість, то я не знаю більш несправедливої програми, яка так яскраво оподатковувала б вбогах, щоб допомагати заможним. Приклад: вони оподатковують населення Ваттс, щоб послати дітей з Беверлі Гіллс до університету. Дуже бажано, звичайно, щоб кожний юнак і юначка мали можливість дістати вищу освіту, з умовою, що вони будуть платити за навчання або в поточних роках, або після закінчення навчання. Немає жадного виправдання, щоб субсидіювати осіб, які дістають вищу освіту за рахунок тих, які не дістають такої освіти". Чи тільки Фридман так думає?

У висновку треба ствердити, що Уряд ЗСА мусить найти інші, але не військові заходи протиставитися агресивним намірам деяких країн. Утримування величезного добровільного війська, особовий склад якого платний як цивільні, неминуче призводить до дефіцитного бюджету, до воєнної економіки з постійною інфляцією. У таких умовах неможливо збалянсувати бюджет, навіть якщо б соціяльні програми були драматично зрізані. Ясно, особовий склад війська мусить бути зменшений до норм мирного часу, застосувавши примусову військову повинність. Західня Европа й Японія мусять самі себе обороняти.

Уряд мусить вжити всіх заходів щодо повного відновлення залізничного та іншого публічного транспорту з метою драстичного зменшення кількости авт і кількости імпортованої нафти. Домінуюча тепер автоіндустрія так чи інакше рано чи пізно занепаде до мінімуму, усунувши циклічні економічні кризи.

Імпортові квоти, домовлені ґльобально, безумовно зменшать домашнє безробіття й посилять індустріялізацію. Кількість імпорту мусить залежати від того, скільки його може абсорбувати домашній ринок. Масове руйнування домашнього ринку мусить бути заборонене.

Уряд мусить припинити колосальну закордонну допомогу, обмеживши її тільки до добродійної допомоги (голод, землетрус, пошесть).

Тому, що автомати звільняють все більше й більше робітників, це звільнення не мусить знижувати життєвого стандарту населення. Навпаки, автомати мусять сприяти його підвищенню, зменшивши робочий тиждень до 30-35 годин та продовживши час вакацій.

Тоді й тільки тоді вернуться літа економічного процвітання, і час прийде до збалянсування бюджету (він не може бути збалансований якимось декретом) і до сплачування потворно-величезного трильйон-долярового бюджету.

В П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

злочинної смерти
нашого Найдорожчого і Незабутнього
Чоловіка, Батька і Шваґра

бл. п. ДМИТРА ЛЕВЧУКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

в СУБОТУ, 17 ЛИПНЯ 1982 р., о год. 2-ій по пол. біля могили на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Про молитви за душу Покійного просить

ІРИНА ЛЕВЧУК з родиною

ПОДЯКА

По болючій втраті нашого Найдорожчого Мужа, Батька, Брата і Дідуся

бл. п. інж. СТЕФАНА ЮРЧИНСЬКОГО

якого похорон відбувся 12 травня 1982 р. в Трентоні складаємо сердечну подяку Всечеснішому о. Митратові В. Макухові за похоронні відправи. Дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим і всім, хто взяв участь в похоронах, — за пожертви на Служби Божі і за вислови співчуття, — п. Іванові Головці за відспівання пращальної пісні „Видиш Брате мій" і п. Ярославові Лабці за грудку землі з України на домовину Покійного.

Дякуємо 11 Відділові СУА зокрема п. Богданні Осадца за переведення збірки на Укр. Музей і на Запасний Фонд „Нашого Життя" і всім хто зложив пожертви на інші цілі.

ПОЖЕРТВИ:

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

$25 Д. Самотулка

По $10 — С. і Я. Лабка, Л. і В.Мриглоцькі, Т. Дяків — О'Ніл, І. і Р. Дяків, Т. Сендзік, Н. і І. Гафткович, О. і І. Мізюк, Б. і О. Дубик, Г. і І. Костюк, Д. Кузик.

По $5 — І. Плис, К. Ковшевич, С. Головко

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ"

$20 — М. Вірщук

По $10 — Н. і Р. Ґулай, О. і І. Микитин, Б. і М. Осадца, Є. Панасюк, О. Джаман, В. і З. Ґіль, І. і С. Головка, С. Повалячек

По $5 — І. і А. Турчин, Н. і Н. Шилкевич, С. Татомир, Ю. Надраґа, А. Бойцун, С. Потоцька

НА УКР. СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

$100 — Р. Топольницький

$50 — І. Юрчинський

НА СЕМІНАРІЙНИЙ ФОНД

По $10 — О. Марків, Н. Юрчинська

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

$50 — Н. Юрчинська

Нехай Господь Бог винагородить Вас всіх щедрими ласками

Надія — дружина
Ігор — син з родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього по короткій і тяжкій недузі 1-го травня 1982 р. відійшов у Вічність мій Найдорожчий Чоловік

сл. п. інж. ЮРІЙ ОГІЄНКО

і був похований на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Цією дорогою складаю щиросердечну подяку Духовенству прот. о. В. Базилевському, прот. о. Ів. Ткачукові, протопресв. о. С. Пастухову, за величаво проведені похоронні відправи і панахиди; членам хору катедри св. Володимира під проводом проф. Завітневича за прекрасний спів; колегам і приятелям Покійного д-р К. Церкевич, інж. Ігор Кмета, інж. М. Ільків за зворушливі спогади про дитинство і життя Покійного та про виняткові його здібності; Друзям і знайомим, що своєю присутністю молитвами та прекрасними квітами вшанували Покійного та помогли мені достойно відпровадити Його на вічний спочинок.

Нехай Господь Бог винагородить всіх Вас щедрими своїми дарами.

Дружина Марія

У глибокому жалю і смутку повідомляю
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 7-го липня 1982 р., ненадійно упокоїлася
в Бозі моя Найдорожча Дружина

бл. п.
СТЕФАНІЯ ҐРУБСЬКА
з дому РИБАК

нар. у Винниках б. Львова, Україна

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 9-го липня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в суботу, 10-го липня з того ж заведення, о год. 8:30 рано до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибитий

чоловік — ОМЕЛЯН
ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ

відходу у Вічність
Нашого Найдорожчого Брата і Вуйка

бл. п.

Д-ра БОГОДАРА БАДАНА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СУБОТУ, 17-го ЛИПНЯ 1982 р о год. 9:00 ранку
в катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА, Стемфорд, Конн.

сестра — МАРІЯ
сестрінниці — РОМА і НАТАЛЯ з чоловіком СТЕФАНОМ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що 12-го червня 1982 р. в Чикаґо, Ілл. відійшла у Вічність,
наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п.
МЕЛЯНІЯ МАРМУРОВИЧ
ДУБИЦЬКА

народжена 1904 року в Стрию

ПОХОРОННІ відправи відбулися 16-го червня 1982 р. в катедрі свв. Володимира і Ольги, а опісля на кладовище св. о. Миколая.

В глибокому смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
син — ЮРІЙ з дружиною НАДІЄЮ
внуки — ЛІДА і МАРКО
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕКОНОМІСТИ ПРОРОКУЮТЬ, що висока відсоткова стопа у ЗСА залишиться ще декілька років. Коли так справді буде, тоді можна побоюватися дальших банкрутств інвестицій у фабриках, а з тим і зменшення загальної продукції.

Доповідь д-ра Б. Витвицького в Дітройті

В ім'я правди та історичної точности розглянув д-р Богдан Витвицький у своїй книжці „Другий Голокост" терпіння і втрати українського народу, які він зазнав від німців в часі Другої світової війни. Тема болюча і незабутня, і тому Метропольітальний Відділ УККА разом з Окружною Радою Союзу Українок запросили його з відчитом на тему „Нацистський голокост і його вплив на міжгрупові відносини".

Відомий і незаперечний факт, що найбільше потерпів від гітлерівського терору жидівський нарід. Сама приналежність до цього народу була вистачаючою причиною знищити цю людину. Коло 160 книжок на цю тему не усвідомили цього факту світовій опінії так виразно, як телевізійна програма, яка була присвячена тій темі. На жаль, в гарячковості видвигання слушних обвинувачень виявились також неслушні й односторонні, поминувши в цій розповіді історію кривд і переслідувань німецьких окупантів, як також односторонньо насвітлено ролю місцевого населення відносно жидів.

Виявилась, отже, конечність пригадати світові ті факти, що мільйоновими числами говорять про трагедію українського народу. Тема, на жаль, до цієї пори недостатньо опрацьована в українській історіографії, хоча молодих фахових істориків в нас не бракує. Виповнити хоча частинно цю прогалину взявся Богдан Витвицький. Докладне і об'єктивне опрацювання цієї теми виявило його як солідного і серйозного науковця. Означуючи патологічне підложжя ненависти до жидів слов'ян, що мало свій початок в збоченій психіці Гітлера, підсичене геополітичними міркуваннями про конечність поширення життєвого простору для німецького народу, прелеґент вирахував мільйони, трагічно загинулих в боях, концентраційних таборах і примусових роботах українців, поляків, білорусинів,доказав, що ці жертви також вимагають щоби світ про це знав, собі усвідомив це і не забув. Не забув не в цілях ялової помсти. Бо історія все ж таки має тенденцію до вирівнювання, чи хоч до злагіднювання кривди. Ця свідомість допроваджує до наладнання мирних відносин між вчорашніми ворогами, чого прикладом є сучасні відносини між Америкою і Японією, чи Німеччиною і Францією. Ця свідомість повинна тако диктувати відносини поміж нами і тими слов'янськими народами, що нарівно з нами понесли тяжкі жертви. Якщо мова про загальний погляд жидів на ролю українців в їх переслідуванні, то він опертий на тому, що відсепаровані в гетто жиди мали в тих часах до дла з мінімальною частиною українського населення, тою частиною, яка по відході більшовиків вступила в ряди поліції, не маючи цілковито уяви, яку ролю визначуть їй нові окупанти.

Висвітлену програму про голокост назвали деякі газети найбільш потрясаючим видовищем. Кривдячі сцени і натяки на ролю українців в переслідуванні жидів вимагають від нас наполегливих зусиль цей погляд направити. Алє, як зазначив в дискусії д-р Витвицький, це вимагає людей і гроші. Підкресливши незрозумілу для нього нашу байдужість в цій справі, він подав, що на 160 книжок про жидівський голокост, про українським маємо одну. Світ, однак, хоче знати правду. Доказом цього є популярність і прихильність наукового світу до його виступів.

Його книжка, оперта на багатій бібліографії, здобула прихильні рецензії та похвальні голоси жидівських учених. Вона заслуговує на якнайбільше поширення серед нас і чужих.

Доповідь втішалася великою фреквенцією, були присутні також представники поляків і жидів.

Володимир Баран

З життя парафії св. Йосифа в Чикаго

Заприсяження членів Братства Молоді

День 23-го травня надовго залишиться у пам'яті молоді парафії св. Йосифа в Чикаго. В цю сонцяшну неділю відбулася урочиста інсталяція й заприсяження членів новоствореного Братства Молоді св. Кирила і Методія. У вишитих блюзках і сорочках та з засвіченими свічками члени Братства відмовили чудову присягу, яку довершив парох церкви св. Йосифа о. крилошанин Василь Білинський.

Під час Служби Божої, в якій брав участь парафіяльний хор під проводом Юліяна Позняка, члени прийняли спільне св. Причастя. По Службі Божій відбулася перекуска у церковній залі, яку приготовили батьки членів Братства.

Братство заіснували у місяці березні Зоряна Дишкант і Оксана Мельник за згодою о. пароха. Вибрана управа складається з таких осіб: Юрій Харук — голова, Оксана Мельник — заступник голови, Олесь Камінський — писар, і Тереса Курица — скарбник. Господарем є Петро Малахівський. До контрольної комісії входять: Юрій Дуда, Зоряна Дишкант, і Орест Наваринський.

Мета цього Братства — з'єднати молодь та працювати для добра нашої Церкви й нашого українського народу. Нехай це Братство славних слов'янських апостолів св. Кирила і Методія сяє світлом для нашої української католицької молоді. Як каже наша присяга - „Святі Кирилє і Методіє, поможіть нам наслідувати вас у любові до Бога та в праці над здобуттям християнських чеснот, які запевнять нам Боже благословення в житті та вічну славу по смерті".

Н.Н.

УВАН у Канаді вшанувала св.п. П.Андрусева

Вінніпеґ, Ман. — Тут у вечірніх годинах, 9-го червня ц.р., в авдиторії міської бібліотеки відбулася сесія УВАН у пам'ять Петра Андрусева, одного з найбільших українських мистців монументальних історичних полотен, який обдарував українську спільноту великим мистецьким дорібком на різних ділянках образотворчого мистецтва.

Понад годину доповідь на цій сесії виголосив Анатоль Курдидик, який говорив про П. Андрусева не тільки як про обдарованого великими здібностями мистця, але теж як друга, з яким подружив ще в середульших хвильних часах при надзвичайному збігові обставин. Прелеґент визначив також українськість мистця.

Цим самим доповідь мала, крім фахового обговорення творчости мистця, який помер у Ню Йорку в грудні 1981 року, ще й риси дружньої інтимности.

Петро Андрусів, говорив доповідач, розглядав мистецтво як службу народові, в якій він виявляв любов до народу, пошану до його минулого, його культури. Щоб підсилити цю службу і любов, мистець вибирав світлі моменти історії до своїх картин, які мали полонювати глядача та підбудовувати в ньому гордість за минуле його предків. І так постали такі картини Андрусева як, наприклад, „Богун під Берестечком", „Похід Ігоря на половців", „Бій Кривоноса", „Козацька атака", „З'їзд князів в Любовичі", „Прийняття князя Ярослава на дворі", „Зустріч Мазепи з Гордієнком", „Княжа пристань на Дніпрі" та інші. Остання монументальна картина, над якою працював П.Андрусів понад чотири роки - це „Хрищення України", велетенське мистецьке полотно у величині чотири на вісім метрів. Картини Андрусіва, говорив доповідач, відзначаються перфекцією рисунку, великою кольоритністю, окремим стилем. Кожна деталь в картині історично простудійована. Постаті картин — чи це княжі дружинники, чи козаки — це люди посвяти, лицарства, які відчувають та знають свою провідну ролю у народі.

П.Андрусів не обмежився тільки до історичної тематики. Він залишив також великі картини свого стінопису, розмалював коло десятка церков, публічних репрезентативних будинків, театральних картин тощо. Він — один з кращих ілюстраторів книжок, журналів; автор таких заголовних обкладинок як „Дзвіночок" „Патріярхат", „Наш приятель", „Веселка" та інші. Він також великий портретист. В нього Гетьман Мазепа - це імператорська постать, подібно князі старинного минулого. В своїй творчості П.Андрусів віддав велику мистецьку дань Гуцульщині, родинним сторонам своєї дружини Наталки. У Філядельфії, де проживав довгі роки мистець, його покликано до мистецького оціночного жюрі міста, яке по-мистецьки оформлювало його. Одним словом, сказав доповідач, Петро Андрусів був талант, яким могла б пишатися кожна нація.

Доповідь була ілюстрована прозірками на екрані, цитатами з письменницької творчости мистця, з його кореспонденції з доповідачем та працями мистця, які виділи на трьох великих столах. На екрані показано портрет Петра Андрусева, потім чергувались баталістичні картини мистця.

Була це одна з кращих сесій УВАН. Сесію відкрила д-р Ірена Любинська, яка також під кінець подякувала доповідачеві. Д-р М.Марунчак представив доповідача як поета, письменника, який обдарував спільноту декількома збірками оповідань, нарисів, новель. Доповідач Анатоль Курдидик - теж автор сценічних дій, один з кращих українських журналістів та знавець українського мистецтва.

Цікава і змістовна розповідь доповідача, переплітана споминами з минулого, надала науковій сесії своєрідної інтимности. Її поглиблено також підписами присутніх з висловами співчуття для дружини покійного мистця п-і Наталії, а також подяка предсідника сесії усім учасникам.

М.Мар.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ БОБАК, член УНС Відд. 235-го ім. св. Михаїла в Россфорді, Огайо, померла 1-го березня 1982 року на 56-му році життя. Нар. 1926 року на Лемківщині. Членом УНС стала 1951 р. Залишила в смутку чоловіка Йосифа, дочку Лідію і Ненсі, сина Данила, брата Гриця Нестора, сестри: Теклю Овсічук і Еву Стадничук. Похорон відбувся 4-го березня 1982 року на цвинтарі „Кальварія" в Толідо, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Бобер, секр.

РОЗАЛІЯ КОВАЛЬЧУК, член УНС Відд. 380-го ім. Тараса Шевченка, померла 20-го лютого 1982 року на 70-му році життя. Нар. 19-го березня 1911 року. Членом УНС стала 1936 року. Залишила у смутку мужа Степана, сина: Теодора і Степана, дочки: Розалію і Геню, десять внуків і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 22-го березня 1982 року на цвинтарі в Апопці, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!
Степан Ковальчук, секр.

ЗЕНОВІЙ ХУДИЙ, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н.Й., помер 15-го лютого 1982 року на 66-му році життя. Нар. 1916 р. в Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Ангелину та ІІ брата, та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 18-го лютого 1982 р. на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

ІВАН ПІГУЛЯК, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракузах, Н.Й., помер 11-го березня 1982 року на 88-му році життя. Нар. в 1895 році в Кіцмані, Буковина. Членом УНС став у 1932 році. Залишив у смутку сина Ярослава, сестру Марію і брата Сильвестра в Україні та ближчу і дальшу рідню в Україні. Похорон відбувся 15-го березня 1982 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракузах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

МАКРИНА КЛАПКО, член УНС Відд. 422 Т-ва С.Петлюри в Філядельфії, Па., померла 24-го травня 1982 року на 83-му році життя. Нар. 30-го березня 1898 року в Бібрці, Україна. Членом УНС стала у 1929 році. Залишила у смутку Ольгу Савчук. Похорон відбувся 28-го травня 1982 року на цвинтарі „Оклен[д]" у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Євтушенко, секр.